

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 25 augusti.

2 § Anmälan om återtagande av plats i riksdagen

Andre vice talmannen meddelade att *Marta Obminska* (M) återtagit sin plats i riksdagen från och med den 25 augusti, varigenom uppdraget som ersättare upphört för *Hannes Beckman* (M).

3 § Anmälan om kompletteringsval till miljö- och jordbruksutskottet

Andre vice talmannen meddelade att Moderata samlingspartiets riksdagsgrupp anmält *Tomas Avenborg* som suppleant i miljö- och jordbruksutskottet under *Linda Arvidsson Wemmerts* ledighet.

Andre vice talmannen förklarade vald *under tiden den 10 oktober–23 december* till

suppleant i miljö- och jordbruksutskottet

Tomas Avenborg (M)

4 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades

Propositioner

2010/11:155 till näringsutskottet

2010/11:160 till trafikutskottet

EU-dokument

KOM(2011)348 till arbetsmarknadsutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 13 oktober*.

KOM(2011)370 till näringsutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 30 september.*

KOM(2011)396 till utrikesutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 30 september.*

KOM(2011)402 till trafikutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 6 oktober.*

KOM(2011)416 till miljö- och jordbruksutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 27 oktober.*

KOM(2011)425 till miljö- och jordbruksutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 24 oktober.*

KOM(2011)436 till miljö- och jordbruksutskottet
KOM(2011)439 till trafikutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 17 oktober.*

KOM(2011)443 till skatteutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 17 oktober.*

KOM(2011)445 till civilutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 24 oktober.*

KOM(2011)446 till utrikesutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 17 oktober.*

KOM(2011)451 till trafikutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 20 oktober.*

KOM(2011)453 till finansutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 24 oktober.*

KOM(2011)456 till trafikutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 24 oktober.*

KOM(2011)461 till socialförsäkringsutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 24 oktober.*

KOM(2011)481 till miljö- och jordbruksutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 27 oktober.*

KOM(2011)482 och KOM(2011)483 till näringsutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 27 oktober.*

KOM(2011)484 till miljö- och jordbruksutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 27 oktober.*

5 § Anmälan om fördröjt svar på interpellation

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelse:

Interpellation 2010/11:446

Till riksdagen

Interpellation 2010/11:446 Tillgången på studentbostäder
av Veronica Palm (S)

Interpellationen kommer att besvaras den 8 september 2011.

Skälet till dröjsmålet är redan inbokade engagemang.

Stockholm den 24 augusti 2011

Socialdepartementet

Stefan Attefall (KD)

Enligt uppdrag

Marianne Jenryd

Expeditionschef

6 § Svar på interpellation 2010/11:443 om regeringens styrning av Svenska kraftnät

*Svar på
interpellationer*

Anf. 1 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):
Herr talman! Helene Petersson i Stockaryd har frågat mig följande:

- Vilka diskussioner före planerade projekt mellan regeringen och Svenska kraftnät förs under näringsministerns ansvar?
- Vad gör näringsministern och regeringen via sin möjlighet att styra Svenska kraftnät så att hänsyn tas till människor och miljö och inte bara ekonomin när nya kraftledningar planeras?

Jag vill till att börja med ta upp att stora och ökade investeringar kommer att behövas i stamnätet för el de närmaste åren. Investeringarna syftar till att öka överföringskapaciteten och därigenom skapa förutsättningar för en effektivare elhandel som leder till en bättre fungerande elmarknad. Investeringarna syftar också till att förbättra driftsäkerheten, förnya befintliga anläggningar och ansluta ny elproduktion i form av främst vindkraftsparker.

Jag vill även klargöra för Helene Petersson att Svenska kraftnät inte är ett bolag utan ett affärsverk och därmed en statlig myndighet. Svenska kraftnät har därmed en instruktion som fastställs av regeringen. Svenska kraftnät har även en styrelse med fullt ansvar som årligen förordnas av regeringen. Liksom med andra myndigheter sker också en löpande dialog mellan Näringsdepartementet och myndigheten. Jag kan dock som minister inte ha synpunkter i enskilda ärenden som kan komma att hanteras av en myndighet.

Svenska kraftnät redovisar årligen en investerings- och finansieringsplan för de närmaste tre åren till regeringen. Regeringen ska godkänna samtliga investeringar som överstiger 100 miljoner kronor. Regeringen tar i den årliga budgetpropositionen ställning till investerings- och finansieringsplanen som sedan ska godkännas av riksdagen. I Svenska kraftnäts årliga regleringsbrev ger regeringen sedan i uppdrag att genomföra de investeringar som har godkänts.

När det gäller Helene Peterssons andra fråga vill jag klargöra att det krävs en nätkoncession för att bygga och använda en ny stamnätsledning. Detta följer av bestämmelserna i ellagen.

Innan en nätkoncession kan lämnas sker en omfattande prövning för att finna ledningssträckningar som är lämpliga ur allmän synpunkt. En ansökan om nätkoncession ska innehålla en miljökonsekvensbeskrivning som ska omfatta en utredning av olika alternativa ledningssträckningar och tekniska lösningar. Detta innebär att kostnaderna för alternativa ledningsdragningar ska vägas av mot bland annat påverkan på människor och miljö.

Svenska kraftnät genomför således omfattande förstudier och samråd för att finna lämpliga sträckningar i samband med att nya elöverföringsförbindelser planeras och innan en nätkoncession söks hos Energimarknadsinspektionen. I de projekt som Helene Petersson tar upp, Sydvästlänken och den planerade elöverföringsförbindelsen mellan Ekhyddan och Barkeryd, har detta också skett.

Som jag tidigare har informerat riksdagen om ska Energimarknadsinspektionen i sin handläggning av en ansökan om nätkoncession kontrollera att miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller de krav som uppställs i miljöbalken. Om Energimarknadsinspektionen anser att en miljökonsekvensbeskrivning är bristfällig kan inspektionen kräva kompletterande utredningar. Motsvarande prövning kommer även regeringen att göra om ärendet överlämnas till regeringen för prövning, vilket sker om någon intressent motsätter sig koncessionen.

Anf. 2 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S):

Herr talman! Tack, näringsministern, för svaret! Elmarknaden är en fråga som upprör och som diskuteras och är väldigt intressant för många av våra samhällsmedborgare. Framför allt vill vi ha driftsäkra elledningar, för vi vill ju att det ska fungera med strömmen.

Men vi vill också kunna bo i de här områdena, och jag har tagit dessa två exempel eftersom det är dem jag känner till. Jag har också full förståelse för att ministern inte kan uttala sig i ett enskilt ärende – det är ju hela regeringen som ska styra. Att det är en myndighet kände jag också till, fast jag råkade använda ordet ”bolag” när jag skrev ihop det lite hastigt.

Det viktigaste tycker jag ändå är vilka diskussioner och kontakter Näringsdepartementet har med de olika bolagen och framför allt, i detta fall, med Svenska kraftnät. Svenska kraftnät gör så gott de kan. De har sina direktiv, regleringsbrev och instruktioner att rätta sig efter. Men det finns också en hel del som är politiska beslut, bland annat hur vi ska ha det med en effektivisering från Oskarshamn, och då behöver man kanske förstärka ledningarna. Det finns ett politiskt beslut att det ska byggas eller möjligtvis bytas ut reaktorer. Att vi ska bygga vindkraft är också ett

politiskt beslut. Det första står jag inte bakom; det andra står jag till fullo bakom.

Det finns också en annan aspekt som jag inte tycker att Svenska kraftnät har på sitt ansvar, och det är att se till helheten. Detta ligger på regeringen, för när det gäller utbyggnadsplanerna för de möjliga ledningarna som ska byggas ut är det människor som påverkas. Framför allt är det människorna själva, men det är också både kultur- och naturområden.

Jag vet att Svenska kraftnät håller sina samråd. Man försöker träffas så mycket som möjligt, man plockar fram och förkastar alternativ och man har en dialog. Men till syvende och sist blir det kanske ändå en fråga om pengar, och där ligger regeringens stora ansvar, tycker jag. Jag har försökt läsa de flesta samrådshandlingarna, och jag har också varit på besök. Nu tar jag än en gång dessa exempel eftersom det är dem jag känner till, men jag tror att det fungerar likadant för alla områden som ska byggas ut: Det är regeringen som tar fram investeringsplanen, och den godkänns av riksdagen.

När man pratar om vilken teknik man ska använda ser man luftledning som ett alternativ och jordledning som ett annat alternativ. Jag vet också att Svenska kraftnät inte är glada i frågan om jordledning, för man menar att man inte uppnår samma effektivitet. Men man borde ändå kunna titta på olika delar och göra en kombination. Där det inte fungerar med markledning eller jordkabel borde man kunna använda luftledning, och det, ministern, är en fråga om pengar.

Anf. 3 GUNNAR ANDRÉN (FP):

Herr talman! Svenska kraftnät är nog ett av de mest okända verk som vi har i landet, samtidigt som det är det mest synliga ute i naturen med sina stora kraftledningsgator. Vi själva som konsumenter ser bara Svenska kraftnät vid ett enda tillfälle, och det är på elräkningen där det numera står en stor summa som vi ska betala för överföringen. Förr i tiden syntes inte detta alls utan var inbakat i elpriset.

Jag tror för min del att det är bra att den här debatten kommer upp. Svenska kraftnät spelar nämligen en mycket stor roll för elpriserna. Det är inget tvivel om detta, och det är väldigt angeläget att vi har en effektiv distribution av elkraft i det här långa landet, där mycket av kraften finns långt norrut och måste transporteras söderut. Att Svenska kraftnät måste göra stora investeringar i sitt stamnät för att klara den här överföringen på ett för konsumenterna effektivt sätt är alldeles uppenbart.

Tekniken, herr talman, går framåt också på det här området. En viktig sak att ta hänsyn till är att effektivitetsförlusterna, alltså energiförlusterna i överföringen över de här långa avstånden, minskas. Därför är det naturligtvis väldigt angeläget att Svenska kraftnät hela tiden kan göra nyinvesteringar så att man i längden minskar kostnaderna för konsumenterna.

Jag tycker att statsrådet har givit ett klokt svar på den i och för sig angelägna interpellationen, nämligen att regeringen inte ska ge sig in på någon detaljstyrning, lika lite som jag tror att det är klokt att – en annan diskussion i dag – som Statskontoret vill, låta regeringen och riksdagen, som är en väldigt fin institution, detaljstyra polisen. Samma sak är det med de olika tekniska sakerna. Det måste vara generaldirektören och styrelsen som detaljstyr verksamheten. Men det är också klokt att ha en sådan styrning att investeringar på över 100 miljoner kronor – det är en

betydande summa även i dagens läge – underställs prövning, eftersom det är ett statligt affärsverk och inte något bolag. Då hade det kanske varit lite annorlunda.

Min fråga till statsrådet i det här sammanhanget är dock: Har Elmarknadsinspektionen tillräcklig kraft för att övervaka just Svenska kraftnät i den särskilda bemärkelsen att det i motsats till andra elföretag är ett monopolföretag? Det kräver att särskild vikt läggs vid att man har en inspektion som verkligen kan se att det är en klok politik som styrelsen och generaldirektören bedriver och att man verkligen ser till konsumenternas bästa i alla lägen.

Det är en väldig skillnad mellan Svenska kraftnät och elproducentföretagen och eldistributionsföretagen. Jag skulle gärna vilja att statsrådet utvecklar om Elmarknadsinspektionen har den kraften. Det finns en del som ifrågasätter detta.

Anf. 4 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Herr talman! Helene Petersson säger att det är fråga om pengar. Ja, det är precis det som det är fråga om. Det är väldigt mycket pengar. Ska vi ställa om hela vårt energisystem för att göra det både driftsäkrare, mer miljö- och klimatvänligt och allt detta kostar det pengar. Vårt land är avlångt med stora avstånd som kräver stora investeringar. Därför kommer Svenska kraftnät att investera 12 miljarder kronor de närmaste tre åren i bara elnät och överföringskapacitet.

Om man jämför investeringsplanerna kan man se att de har tiodubb-lats sedan början av 2000-talet. Det visar lite grann vilka investeringar vi behöver göra. Vi diskuterar väg och järnväg, men vi behöver också diskutera elledning för att få en kapacitet.

En del av detta handlar om att få bättre genomströmning på marknaden. Låt oss ta Sydvästlänken som exempel. Anledningen till att det är så viktigt att den kommer till stånd är att kapaciteten och produktionen i det området är för låg. När vi nu har den situationen att vi tvingas införa prisområden i Sverige måste vi få till stånd bättre överföringskapacitet. Annars kommer de stora prisskillnaderna mellan norr och söder att fortsätta. Därför måste vi också få till stånd Sydvästlänken. Jag har varit väldigt noga med det visavi Norge för att de ska stå fast vid att vi ska genomföra de här investeringarna.

Sedan måste ju de här investeringarna följa den lagstiftning som vi har. Den lagstiftningen ställer stora krav på samråd. Den ställer stora miljökrav. Man får inte göra större ingrepp i naturen än nödvändigt. Det är precis det som är Svenska kraftnäts ansvar. Oavsett om de drar en liten eller en stor ledning måste de ta hänsyn till det. När jag får överklagningarna är det en av parametrarna när vi tittar på ärendet. Sedan blir det en sammanvägning av de olika delarna, ekonomi, miljö, sociala aspekter och så vidare.

Jag tror också att det är viktigt att vi står upp för att det blir ingrepp. Vi kan inte bygga alla de här vindkraftsparkerna om vi inte tror och inser att det behöver byggas elnät. Vi måste också stå upp gentemot konsumenterna och säga: Vi ska göra det så effektivt som möjligt, men det kommer att kosta om vi vill minska klimatutsläppen och om vi vill ha ett hållbart energisystem framöver.

Det jag vill göra framöver är naturligtvis också att bygga smarta elnät som innebär att de blir effektivare i sin överföring. Där har Sverige en unik chans globalt, skulle jag vilja säga, därför att vi har väldigt mycket kunskaper i svenska företag på det här området. När vi samarbetar med G20-länderna på energiområdet är smarta elnät en del som vi har tagit ledningen i. Det kommer också att innebära att vi får bättre elnät i framtiden.

När ska man gräva ned och när ska man ha luftledning? Jag är ledsen, men det är inte en fråga för oss politiker att ta ställning till. Vi måste lita på de experter som gör den tekniska avvägningen. Vi ska skapa förutsättningar i planfrågor, i lagstiftning, i tillstånd när det gäller att investera pengar och så vidare, men vi kan inte lägga oss i tekniken. Varken Helene Petersson eller jag är experter på just detta. Jag tror att det är bra om vi håller isär rollerna.

Till sist frågan om Energimarknadsinspektionen har kapacitet. Ja, det menar jag. Det som händer nu är att vi har en förhandsgranskning av investeringarna. Vi kan gå in i förväg och se hur stora marginaler som både Svenska kraftnät och andra bolag har när de investerar i näten. Det är en nyordning som vi har, men jag tror att vi kan säga att Energimarknadsinspektionen kommer att vara lika tuff mot Svenska kraftnät som man kommer att vara mot andra som bygger elnät av olika slag. Det är viktigt ur konsumentsynpunkt att man är tuff.

Anf. 5 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S):

Herr talman! Självklart ska verket och myndigheten styra i detalj. Det finns ändå en hel del politiska beslut runt det här. Jag säger pengar och det är självklart att det krävs jättemycket pengar för att investera i en ny kraftledning, speciellt när det gäller de här stora ledningarna. Men man kanske också måste titta på skillnaderna mellan vad en luftburen ledning kostar och vad det kostar att gräva ned den i de områden och på de sträckningar där den möjligheten ändå finns.

Ministern sade att vi ska acceptera att det blir ingrepp. Det tror jag att alla egentligen gör. Vi vill ju ha effektiva och säkra elledningar. Då måste det kanske bli ingrepp. Sedan kan man diskutera om vi ska ha försäljning av el långt ned i Europa. Hur kommer det att påverka våra priser? Det blir ju en helt annan diskussion, men det är också ett politiskt beslut. Det finns, ministern, mängder av politiska beslut att ta ställning till här.

När det gäller att minimera ingreppen vill jag peka på att det när man öppnar en ledningsgata för en ledning av denna kapacitet är uppemot 50 meter som man stjäl. För den som har flera ledningar på sin mark finns det ingen praktisk möjlighet att bruka denna jord. Den är fördärvad på lång sikt. Här tycker jag att man måste väga in konsekvenserna för jordbruksmarken, för skogsbruket, för kulturvärdena runt omkring och för naturen i stort, men framför allt för människorna som bor där. Det tycker jag egentligen är den riktigt stora frågan.

Det har bedrivits forskning. Forskningen är inte enig. Alltså har vi inte satt något gränsvärde. Det finns ett rekommenderat gränsvärde, en försiktighetsprincip, säger man. Det skulle ligga på ungefär 0,4 mikrotesla, som man mäter detta i. Det här är ändå en diskussion som börjar komma mer och mer. Hur mycket påverkar just magnetfälts strålning oss

människor? Den här frågan tycker jag också att man ska ta på största allvar. Jag tycker att man från regeringens sida ska titta på hur det ser ut i övriga Europa. Vilka gränsvärden har de? Den uppfattning jag har fått är att de är ännu mer försiktig ute i Europa än vad vi är här. De har satt ett gränsvärde.

En kommun i mitt närområde har i sin översiktsplan sagt att gränsvärdet ska ligga på 0,2. Svenska kraftnät utgår från det de menar är en försiktighetsprincip, nämligen 0,4. Då kan man också diskutera vem som ska ha företräde här, om en kommun vill hålla sig till ett annat gränsvärde för att lägga en ledning vid bebyggelse där människor bor.

Jag har besökt några av områdena. Där finns barnfamiljer och skyltar där det står: Varning. Kör sakta. Lekande barn. Tittar jag upp ser jag en stor kraftledning. Jag blir oroad.

Jag vet att Svenska kraftnät försöker hitta lösningar. Jag har tittat i regleringsbrevet. Där står ingenting om miljö och mänsklig påverkan. Det är bara fråga om pengar och effektivisering av elbolagen. Även de andra faktorerna bör finnas med i regleringsbrevet till myndigheten.

Anf. 6 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Herr talman! När vi bygger vägar eller elnät finns en lagstiftning som reglerar frågor som rör miljö och sociala hänsyn. Den måste också Svenska kraftnät följa, precis som alla andra. Det är inget konstigt.

I de överklagningsärenden som kommer till oss tar vi hänsyn till att resultatet ska bli minsta möjliga påverkan. Det är det uppdrag vi alla har. Det spelar ingen roll om det är fråga om ett bostadsområde, jordbruksmark eller skogsmark. Det ska vara minsta möjliga påverkan.

Jag tror att Helene Petersson i Stockaryd också förstår att det sker en avvägning mellan dessa hänsyn och kostnader. Kom ihåg den debatt vi hade i vintras. Var var Socialdemokraterna då? Då ställde man sig på konsumenternas sida och sade att det måste bli lägre kostnader, att de fasta avgifterna är för höga. Om Helene Petersson får igenom att ledningarna ska grävas ned, i den utsträckning hon antyder, kommer det att bli ännu högre kostnader. I många fall är det fråga om fyrdubblade kostnader eller mer.

Det är fråga om en avvägning, vad som är ekonomiskt och tekniskt möjligt att göra. På vissa ställen går det inte att ha markförlagda ledningar utan det måste vara luftledningar. Det är inte Helene Petersson och jag som är experterna i de tekniska frågorna, det vill säga var det ena eller det andra ska användas. Regeringen säger till Svenska kraftnät att bygga så många nät som möjligt för de pengar som finns så att det blir låga kostnader för kunderna, det vill säga konsumenterna. Det ska göras samtidigt som hänsyn tas till miljö och sociala aspekter. Det finns med i lagstiftningen.

Det är en svår balansgång. Om Helene Petersson lyssnade till debatten i vintras är det hederligt att stå i talarstolen och säga att nästa gång det blir debatt om höga elnätsavgifter kommer Socialdemokraterna att stå upp för att de ska vara höga och bli ännu högre därför att Socialdemokraternas ambitioner är högre än regeringens. Men jag tror inte att ni kommer att säga det. Då kommer ni att undra varför regeringen inte gör något för att få ned kostnaderna på elnäten.

Det går inte att ha hur många åsikter som helst samtidigt. Vi är rätt överens om att det behövs elnät. Energisystemet behöver ställas om. Det behövs mer förnybart. Jag invigde en vindkraftspark i Fredrika i måndags. Det var 40 vindkraftverk. En av de viktigaste delarna är att det finns överföringskapacitet. Om vi ska komma upp i 25 terawattimmar behövs det överföringskapacitet. Det finns en stor utmaning, och det är klart att den absolut modernaste tekniken ska användas.

Det är därför jag nämner smarta elnät. Det är framtidens sätt att bygga elnät. De kan läsa av vår energiförbrukning i våra hem, hjälpa oss att sänka energiförbrukningen och minska miljöpåverkan när näten byggs.

Det är viktigt att säga att det blir en miljöpåverkan att dra fram elledningarna, precis som det blir när vi bygger väg och järnväg. Det hederliga är att vi alla står upp för att det också innebär en kostnad. Så fort det blir en debatt om de höga kostnaderna får vi inte ställa oss på andra sidan och säga att det var inte precis det vi menade utan vi menade något annat. Vi får gemensamt förklara att det kostar att bygga ut förnybar energi. Det kostar att rädda klimatet, men vi ska göra det så effektivt och bra som möjligt för människor och miljö.

Anf. 7 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S):

Herr talman! Nu var det inte nätkostnaderna som hoppade fram och tillbaka i vintras, utan det var framför allt frågan om kapaciteten i elproduktionen. Där fanns ett planerat driftstopp i ett av kärnkraftverken. Det ifrågasattes om det var så klokt att planera ett driftstopp och en renovering av ett kärnkraftverk under vintertid.

Självklart ska vi sänka elpriserna. Men om den frågan ska diskuteras – som inte direkt har med denna interpellation att göra – är det väl många som tvekar om Sydvästlänken verkligen kommer att sänka elpriserna. Om Sverige slås ihop med en Europamarknad finns det farhågor för ökade elpriser. Ur den aspekten ska projekten läggas ned helt.

Vi ska å ena sidan självklart se till att få en effektiv elöverföring. Vi vill bygga ut vindkraften. Vi vill att människor ska kunna använda el när de behöver den. Å andra sidan ska vi minska elberoendet på alla sätt och vis.

Här finns många osäkerhetsfaktorer för stora luftledningar i framtiden som jag tycker att regeringen ska titta på. Ju fler luftledningar vi lägger upp desto mer magnetstrålning kommer den enskilda människan att utsättas för och desto mer påverkan kommer det att vara på natur och miljö. Det här är regeringens ansvar, näringsministern.

Titta inte bara på kostnaden! Jag är säker på att gemene man vet vilka värden som står på spel och kanske kan godkänna investeringskostnader på 180 miljoner. Det var den summan det skulle röra sig om i fråga om Sydvästlänken, det vill säga mer jordkabel än luftburen kabel. Det är regeringens ansvar.

Anf. 8 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C):

Herr talman! Det är klart att regeringen tittar på kostnaderna. Om oppositionen säger att man är beredd att ta kostnaderna för att gräva ned allt ska man också stå upp för det i diskussioner om nätavgifter. Det var diskussioner om både elförbrukning och nätavgifter. Det var där kritiken

fanns och den diskussion vi hade med Energimarknadsinspektionen. Göm er inte när den debatten uppstår utan stå där glatt och säg att ni vill detta, att det ska få bli högre kostnader för att bygga elnät. Jag tror inte att ni kommer att göra det. Då ställer ni er på en annan sida och klagar över för höga kostnader. Det är åtminstone erfarenheterna från i vintras.

Det bästa sättet att få ned elpriserna är att bygga mer förnybar energi och energieffektivisera. Då får vi bort kol, olja och gas. Om vi ska lyckas med detta, av klimatskäl, måste vi ha ledningar.

När det gäller strålningsfrågorna är vi mycket restriktiva. Det är därför många av elledningarna inte går nära bostadsområden eller hus. Det finns gränsvärden. Det är viktigt att vi håller oss till dessa gränsvärden. Även om det finns tydliga gränsvärden ska inte ledningar i onödan dras genom bostadsområden eller andra områden där människor befinner sig, men ibland kan det behöva göras.

Vi satsar rätt mycket på forskning i vårt land för att få fram bättre teknik. Det kan mycket väl bli så i en framtid att det blir bättre teknik i fråga om markförlagda ledningar med större driftsäkerhet. Men just nu finns inte tillräckligt med teknik för långa sträckor av markförlagda ledningar. Det måste göras en avvägning.

Jag hoppas att ni står upp för en omställning till det förnybara och att ni står upp i frågorna även när det blåser och kostnader diskuteras – särskilt med de höga ambitioner som Helene Petersson i Stockaryd har i den här interpellationsdebatten. Då håller argumentationen ihop.

Överläggningen var härmed avslutad.

7 § Svar på interpellation 2010/11:445 om mobiltäckning i hela landet och sårbarheten

Anf. 9 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Herr talman! Monica Green har frågat mig vad jag avser att göra för att skynda på utbyggnaden av mobiltäckning i hela landet. Hon har också frågat vad jag avser att göra för att minska samhällets sårbarhet i takt med digitaliseringen enligt de rekommendationer som gavs i SOU 2007:60.

Som Monica Green mycket riktigt pekar på i sin interpellation har Sverige länge legat i framkant vad gäller såväl bredbandsutbyggnad som mobiltäckning. Post- och telestyrelsens, PTS, bredbandskartläggning 2010 visar att 44 procent av alla hushåll och företag i Sverige har tillgång till bredband om minst 100 megabit per sekund. Det kan konstateras att det är de trådlösa teknikerna som bidrar till en mycket god tillgång till bredband i Sverige, vilket är rimligt med hänsyn till Sveriges topografi och demografi. De områden i landet där minst en operatör uppger det möjligt att leverera bredband via sina trådlösa nät omfattade totalt 99,98 procent av befolkningen och 99,96 procent av arbetsställena i oktober 2010. Sammantaget har vi en mycket bra utgångspunkt. Men jag är den första att instämma i Monica Greens uppfattning att vår ökade användning av mobila tjänster gör att vi som användare har allt högre förväntningar på att det ska finnas tillgång till mobilnät – överallt och när som helst.

Regeringens politik bygger på en väl fungerande marknad och att det är marknadskrafterna i första hand som ska tillgodose användarnas behov av bra och prisvärda tjänster. Jag är av den bestämda uppfattningen att statens huvudsakliga roll ska vara att se till att marknaden fungerar effektivt och att förutsättningar för att driva verksamhet är goda i hela landet. Den viktigaste förutsättningen är en fungerande konkurrens. De lagändringar som nyligen införts i lagen om elektronisk kommunikation väntas sammantaget leda till en än bättre fungerande marknad och främja konkurrens ytterligare till nytta för användarna.

Härtill kommer också PTS tilldelning av tillstånd i 800-megahertz-bandet att spela en viktig roll. Ett av frekvensblocken inom tillståndet är förknippat med villkor om täckningskrav och utbyggnad upp till ett belopp av 300 miljoner kronor. Täckningskravet ska i hög grad säkerställa att hushåll och fasta verksamhetsställen som i dag saknar tillgång till 1 megabit per sekund ska erhålla det genom tillståndshavaren, Net 4 Mobility, det vill säga Telenor och Tele 2. Enligt villkoren ska 25 procent av dem som saknar bredband få det senast vid utgången av 2012. År 2013 ska 75 procent vara täckt, och senast vid utgången av 2014 ska samtliga hushåll och arbetsställen som saknar bredband täckas av tillståndshavaren.

Vad gäller Monica Greens andra fråga om vilka åtgärder som jag avser att vidta för att minska samhällets sårbarhet när det gäller elektroniska kommunikationer kan jag konstatera att mycket redan görs. Detta är dock ett område vars behov ständigt måste omprövas eftersom vi blir alltmer beroende av väl fungerande och säkra elektroniska kommunikationer.

En fundamental utgångspunkt i allt detta är dock att ansvars- och närhetsprincipen gäller, såväl i det dagliga arbetet som i kris. Det innebär, som jag redogjorde för vid en tidigare interpellationsdebatt i maj i år, att den som har ett ansvar för en verksamhet under normala förhållanden har motsvarande ansvar även under krissituationer och att det i första hand är de som är närmast en händelse som har ett ansvar för att vidta åtgärder. Lagen är tydlig i detta avseende – grundregeln är att det är tele- och internetbolagen som ska se till att näten fungerar och är säkra.

Inte desto mindre arbetar PTS aktivt med frågan och utför kontinuerligt ett arbete som syftar till att öka robustheten i näten. Myndigheten är drivande i arbetet med att skapa och delta i samarbeten mellan el- och telekomsektorn och mellan privata och offentliga aktörer. Utöver de åtgärder som PTS vidtar och som jag beskrev i maj, som omfattar bland annat arbetet med Ledningskollen.se, samfinansiering av robusthetsåtgärder, krisledningsövningarna Telö, allmänna råd om hur operatörerna kan uppnå god funktion och teknisk säkerhet med flera åtgärder, vill jag gärna peka på ytterligare några åtgärder som myndigheten vidtar.

Inför årets risk- och sårbarhetsanalys avseende sektorn gör PTS en särskild analys över mobila näts förmåga att motstå olika typer av svåra påfrestningar.

PTS har även tillsammans med en operatör påbörjat en utredning över hur höga vattenflöden kan komma att drabba operatörens nät. Prioriterat för utredningen är Sveriges tre största städer.

Nästa krisledningsövning, Telö 11, som kommer att genomföras i höst utgår från ett scenario där ett dammbrott i Ljusnan leder till att elektronisk kommunikation utsätts för stora påfrestningar.

Därtill publicerade PTS före midsommar en vägledning riktad till organisationer för anskaffning av robust elektronisk kommunikation.

Men det är inte bara PTS som arbetar med dessa frågor. Fungerande kommunikationer är även en viktig del inom krishanteringsområdet. Det är vitalt att kunna kommunicera med berörda aktörer vid en inträffad händelse och att kunna informera allmänheten. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, har ett ansvar att bland annat arbeta förebyggande för att stärka samhällets krisberedskapsförmåga. MSB driver samverkansområdet teknisk infrastruktur där telekommunikation ingår som ett viktigt område. Myndigheten driver också olika former av privat-offentlig samverkan och har ett sammanhållande ansvar för nationella samverkansövningar. Ett exempel på en sådan övning är Nisö 2010, som bland annat tog upp frågor om tillgänglighet och säkerhet i kommunikationer.

Sammantaget sker alltså en mängd åtgärder i dag, och stora delar av de klimatrelaterade frågor som utredningen SOU 2007:60 pekar på kan hanteras inom ramen för PTS och operatörernas gemensamma robusthetsarbete.

Men det här är naturligtvis ett kontinuerligt arbete, och jag kan försäkra Monica Green att jag följer utvecklingen noga både vad gäller tillgången till elektroniska kommunikationer och vad gäller sårbarheten i näten. Jag är heller inte främmande för att vidta åtgärder om sådana skulle visa sig behövas. I nuläget ser jag dock inte några sådana behov.

Anf. 10 MONICA GREEN (S):

Herr talman! Tack för svaret!

Vad kan Osby och Skurup i Skåne ha gemensamt med Mörbylånga på Öland och Bjurslöv med Kvarnåsen i Norsjö kommun? Vad kan Karlanda i Årjäng, Gemträsk i Boden, Edsvära utanför Vara, Bäck utanför Töreboda och Istrum ha gemensamt? Jag skulle kunna göra listan hur lång som helst. Det är orter och små bygder som inte har fungerande mobiltelefon täckning.

Jag får fler och fler exempel på att det inte fungerar. Jag är helt säker på att it-ministern också får de exemplen – annars vore det oerhört märkligt.

Människor kontaktar oss politiker och berättar att det inte fungerar, att de har kontaktat respektive operatör och är missnöjda med sin operatör som har sagt att marknaden ska fixa det men att den inte gör det. Då vänder de sig till oss politiker och frågar: Vad kan ni göra?

Ja, vi ska hänvisa till marknaden, till att PTS följer frågan och till att man tittar på hur bra täckningen är i hela landet. Ändå är människor inte nöjda.

Vi kan förstås säga till dessa människor att vi är bäst i världen, eller åtminstone har varit bäst i världen, och det är vackert så. Men det nöjer sig inte människor med nu för tiden. Utvecklingen har ju gått framåt. Om de skulle nöja sig med hur det var tidigare, före mobiltelefon täckningen, kan man också säga att de levde gott innan de hade kylskåp, datorer, tv

eller tvättmaskin. Men utvecklingen har gått framåt, och vi vill att alla ska ha del av den nya tekniken, inte bara de i storstäderna.

Nu när gränssnittet förändras, alltså i takt med att våra terminaler – mobiler, plattor eller smarta telefoner – flyter samman med våra datorer och tv-apparater, gäller det att vi har bra nät och ett mobilt nät.

Eftersom gränssnittet förändras är bredbandsutbyggnaden också viktig – jag vet att Anna-Karin Hatt var inne på det. Det är viktigt eftersom det hör ihop, eftersom det mobila nätet hör ihop med bredbandsutbyggnaden. Ingen av oss tror ju att mobiltelefonringningen går ända fram, utan det går till närmaste stolpe och sedan ett lämpligt nät. Det är klart att det hänger samman. Men gränssnittet förändras i takt med att vi nu får andra tjänster.

Eftersom vi har så många olika exempel på att det inte fungerar ute i landet kan vi inte känna oss nöjda med hur det ser ut. Då måste vi göra mer. Vi kan naturligtvis vända oss till PTS, för jag vet att PTS är en gedigen, noggrann och seriös myndighet som följer utvecklingen. Men även de stöter på patrull, för även de ser på kartor som inte stämmer med verkligheten. Vi hör talas om ortsbör som säger att det står på kartan att de har fungerande mobilnät men att det inte fungerar i verkligheten.

Om verkligheten inte stämmer med kartan är det nog bättre att rätta till verkligheten än att hänvisa till kartan.

Inom LRF är man väldigt oroad, eftersom det inträffar många olyckor för lantarbetare. De vill ha ett fungerande mobilnät. Det har vi inte i Sverige i dag, trots att Anna-Karin Hatt säger att vi är ett av de bästa länderna i världen.

Anf. 11 SVEN-ERIK BUCHT (S):

Herr talman! Det är viktiga frågeställningar som Monica Green tar upp i dag i interpellationen. Det är inte första gången som de frågorna kommer upp här i kammaren. Jag har själv ställt skriftliga frågor till statsrådet, och jag har redan förra året deltagit i en interpellationsdebatt i de här frågorna.

Att statsrådet säger att hon noggrant följer och kommer att följa dessa frågor är bra. Men jag blir mycket orolig när statsrådet återigen säger: Detta är något som marknaden löser – regeringen tror på marknaden, och marknaden kommer att lösa detta.

Det finns andra exempel där man har sagt att politiken ska hålla fingrarna borta och att marknaden ska lösa det hela. Jag tänker på finansmarknaden. Men när den kraschade, då blev politiken och skattebetalarna tvungna att gå in. Jag känner lite grann att det kanske är det som håller på att ske även inom det här området. Därför känner jag oro för statsrådets svar.

Jag har själv denna sommar blivit kontaktad vid ett flertal tillfällen av gråtande äldre människor som inte kommer i kontakt med äldrevården eller sjukvården och hört om ambulanser som inte har kunnat tillkallas, människor som inte har kunnat betala sina räkningar, till och med att äldre människor har blivit tvångsförflyttade för att trygghetslarmet inte fungerade och att företag inte har kunnat ta emot betalningar.

Detta är oacceptabelt år 2011 i ett modernt land som Sverige.

Det finns en lag om elektronisk kommunikation, LEK. Den handlar om att man ska kunna tillhandahålla nät och tjänster. Den handlar också

om att man ska kunna uppfylla rimliga krav på funktion och teknisk säkerhet. Men så är inte fallet i stora delar av vårt land i dag.

Därför, fru statsråd, tror jag inte att det räcker att följa utvecklingen. Det behövs mer hands om från politiken. Marknaden klarar inte av detta. Det har vi sett bevis på i över ett år. Det kanske till och med behövs en förändring och ett förtydligande i lagen om elektronisk kommunikation.

Anf. 12 PATRIK BJÖRCK (S):

Herr talman! Tack, statsrådet, för svaret! Jag måste dock säga att svaret gör mig lite bekymrad.

Om det finns ett problem och man har en ansvarig person som ska hantera problemet och den personen beskriver att problemet är löst till 99,98 procent, då blir jag bekymrad, för då inser jag att den ansvariga kommer att lägga väldigt lite kraft på att lösa problemet.

Om det trådlösa nätet omfattar 99,98 procent av befolkningen har man väl egentligen nått så långt som man bara kan komma? Då är det väl möjligen de som befinner sig i jordkällaren, i någon kulvert under riksdagen eller någon annanstans som inte nås av det trådlösa nätet.

Men i verkligheten är det tyvärr så som Monica Green beskriver i sitt anförande: väldigt många människor har inte tillgång till det trådlösa nätet, vare sig för att tala i telefon eller surfa på nätet.

Det må väl vara hänt att det är på det sättet. Men om vi då har en ansvarig minister som inte ser och förstår problemet kommer alla de människor som bor i glesbygden och tillhör landsbygdsbefolkningen och kanske har sitt arbete förlagt ute i glesbygd i kläm. De är oerhört angelägna om att detta ska fungera. Det är viktigt för näringen och viktigt för säkerheten, som Sven-Erik Bucht var inne på.

Men de kan alltså inte se fram emot att det blir någon lösning på detta – eftersom problemet är löst till 99,98 procent.

Sven-Erik Bucht kommer från en viss del av landet, den norra delen av vårt avlånga land, och beskriver bekymmer där. Jag bor i den södra delen av landet, centralt i Västergötland strax utanför Falköping och har ingen mobiltäckning i mitt hem.

Jag har ingen möjlighet att använda min tjänstetelefon, som riksdagen tillhandahåller. Från riksdagen sade man att riksdagsledamöterna inte längre behöver ha några fasta dataabonnemang eftersom det kommer att skötas via det mobila. Men jag har ingen tillgång till mobilt dataabonnemang där jag bor i västra Götaland, 10 mil öster om Göteborg och 150 mil söder om Sven-Erik Buchts hemtrakter.

Att just jag och Sven-Erik skulle tillhöra de 0,02 procent som inte har tillgång till det trådlösa nätet låter lite märkligt. Jag vet att mina grannar naturligtvis hör till samma kategori som jag.

Siffran 99,98 procent är Saddam Hussein-liknande. Det var vad Saddam Hussein brukade få i valen, men det var ingen som trodde på det, när sådana siffror lanserades. Det är inte heller någon som tror på de här siffrorna. Det måste ministern ta till sig på något sätt.

Det andra som gör mig orolig med svaret är att ministern först vägrar att inse problemet, men om det möjligen skulle finnas ett problem för 0,02 procent hänvisar ministern till marknaden – att en väl fungerande marknad och marknadskrafterna ska ta hand om detta.

Men marknaden själv – branschen – gick ut i gårdagens tidning med en svidande kritik och pratade om dålig konkurrens. Post- och telestyrelsen får kritik för att spelreglerna på den svenska marknaden är oförutsägbara.

Marknaden fungerar alltså inte. Och det är marknadsaktörer själva som säger det! Det är ingen kritik av marknadskrafterna i sig, utan det är aktörerna själva som säger att regeringen ser till att marknaden är oförutsägbar, och därför kan den inte fungera.

Regeringen löser inte sin uppgift, tar inte sitt ansvar och ser inte problemet. Det gör mig oerhört bekymrad, herr talman.

Anf. 13 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Herr talman! Monica Green konstaterade i sitt anförande att utvecklingen går framåt. Det tycker jag är viktigt att ta fasta på i den här angelägna diskussionen.

Sverige har sammantaget fått allt bättre täckning för varje år när det gäller de mobila näten. Vi får större och större ytor som täcks av de mobila näten och högre och högre kapacitet – nät som klarar mer avancerade tjänster som kräver mer bandbredd. Det är i grunden bra.

Målet är att hela Sverige ska ha tillgång till bra elektroniska kommunikationer. Det behöver både företag och privatpersoner.

Tittar vi på hur det har sett ut historiskt kan vi konstatera att Telias GSM-nät år 2003 täckte drygt 70 procent av befolkningen. I dag täcks 99 procent av befolkningen och ca 90 procent av landets yta. Det är ingen liten sak i ett så glesbefolkat, vidsträckt land som Sverige.

3G-näten byggs ut successivt sedan år 2000 och har i dag mellan 98 och 99 procents befolkningstäckning, och yttäckningen ligger på runt 40 procent.

År 2004 beräknades att det dåvarande analoga NMT-nätet hade 80 procents täckning av hela landet. År 2005 förvärvade NMAB tillstånd i 450-megahertzbandet i en auktion efter det att Telias analoga NMT-teknik hade fasats ut. Den nuvarande operatören Net 1 har ett täckningskrav på 80 procent av ytan i varje enskilt län men täcker de facto mer än 90 procent av landet.

Kontentan av detta är att den goda täckning som fanns redan på NMT-tiden har bibehållits och dessutom ersatts med modern digital teknik med möjlighet även till mobilt bredband.

Sven-Erik Bucht säger att jag har sagt att detta ska lösas bara med marknadskrafterna. Men det är inte vad jag säger i mitt svar, utan jag säger att det i första hand ska lösas genom marknadskrafterna.

Vi från politiken har ett ansvar. Vi sätter upp spelregler för hur marknadsaktörerna kan agera. Vi har i våras här i riksdagen antagit justeringar i lagen om elektronisk kommunikation som kommer att förbättra konkurrenssituationen.

I mars i år genomförde PTS en kombination av skönhetstävling och auktion, när man auktionerade ut tillstånden i det gamla 800-megahertzbandet. Och det dröjer inte särskilt länge innan operatörerna kan använda de tillstånd som har delats ut just i det bandet för att kunna sända och erbjuda mobilt bredband i delar av landet som hittills har varit rena vita fläckar. I ett av tillståndsvillkoren finns det också tydliga krav, vilket jag angav i mitt svar, när det gäller hur man steg för steg ska kunna förse

konsumenter, som i dagsläget över huvud taget inte kan använda sig av mobilt bredband, med detta. Det sker stegvis under 2012, 2013 och 2014.

Det är otroligt viktigt att människor kan använda sig av bra elektroniska kommunikationer för att hela Sverige ska kunna leva. Just därför är det så centralt att vi från Sveriges håll – jag har uppfattat att det hittills har varit en bred politisk enighet om det – faktiskt har arbetat med att sätta upp bra villkor och att sätta tryck på operatörerna, så att de ser till att bygga ut sina nät.

Sedan har vi i Sverige den situationen att de som i dag innehar tillståndsvillkor faktiskt uppnår och överträffar de täckningsvillkor som vi har satt upp från statsmakternas sida, av det enkla skälet att de ser att det finns ett kommersiellt intresse och en konkurrenskraft i att erbjuda bra täckning i alla delar av landet.

Sedan är det viktigt att konstatera att vi ska se till att ha täckning för så många människor som möjligt i Sverige, så att de har tillgång till mobiltelefoni i sina hem och på sina boställen. Men vi kommer inte att kunna täcka in varenda kvadratcentimeter av Sverige, ytor där människor inte bor. Det kommer nämligen inte att vara samhällsekonomiskt försvarbart.

Anf. 14 MONICA GREEN (S):

Herr talman! Jag börjar tro att täckningsvillkoren inte räcker längre, eftersom tjänsterna kräver mer och mer kapacitet. Vi kräver att det ska finnas höga hastigheter i båda riktningarna. Annars kan man inte surfa. Man kan inte tala i telefonen. Man kan inte ha bildtelefoni. Man kan inte ha allt det som vi fortsättningsvis kräver. Dessutom blir nätet överbelastat när tjänsterna blir bättre och bättre. Då måste man förändra täckningsvillkoren.

Om nu täckningsvillkoren bara gäller där vi bor kan jag säga att vi har många andra platser i landet där vi *är*. Vi förflyttar oss. Vi är någon annanstans. Det är ju det som är lite av grejen med en mobiltelefon, att man inte bara ska ha den i hemmet utan att man faktiskt också ska kunna vara någon annanstans.

Vi har väldigt många fläckar i landet där det inte fungerar. Okej, man kan inte ställa krav på marknaden, säger Anna-Karin Hatt. Det är inte samhällsekonomiskt lönsamt om vi ska ställa krav även när det gäller Mörbylånga på Öland eller platser där människor är på semester.

Om vi befinner oss på många andra platser än dem där vi bor borde vi också kunna ställa krav på att tjänsterna ska fungera där. LRF är ett ypperligt exempel. LRF i Skaraborg pratade med mig senast i dag om de här oroande fläckarna, som finns på landsbygden både i Edsvära utanför Vara och i Bäck utanför Töreboda. Men LRF är inte de enda. Skogsarbetarna är andra som är på andra ställen. Men också räddningstjänsten och räddningspersonal befinner sig på andra ställen än där människor bor. Därför måste vi förändra kraven på marknaden i takt med att tjänsterna blir bättre. Vi kan inte hålla fast vid det gamla, utan vi måste se att utvecklingen går framåt.

Jag var inne på PTS tidigare. Det var i samband med teknikskiften och att människor är oroliga i och med det. Då säger PTS på sin egen hemsida att det finns områden där konsumenter upplever problem med

tekniken, med avbrott i tjänsten och med information från telebolagen. På PTS säger de själva att det inte har fungerat överallt.

Om det nu är brister på många håll och människor upplever de här bristerna tycker jag att vi ska flytta fram kraven från politikernas håll. Vi ska vara i framkant, inte springa efter marknaden och rätta till de här felen, utan vi ska fortsätta att ställa krav. Vi ska kunna se till att människor i glesbygd har bra telefoni, bra mobiltelefoni och bra täckning. Man ska kunna känna sig säker. Det handlar om att man har trygghetslarm. Och i framtiden hoppas vi mycket på telemedicin och att vi ska kunna hjälpa människor i hemmet. Hemtjänsten kommer att få stor nytta av de nya telefonerna i takt med att tjänsterna utvecklas. Då måste också nätet fungera.

Vi måste också veta att det inte blir överbelastat, att inte nätet plötsligt går ned bara för att väldigt många befinner sig på ett ställe där de inte har varit tidigare – då fungerar inte tjänsterna. Den osäkerheten ska vi inte behöva ha. Vi måste flytta fram positionerna. Vi måste se till att vi i Sverige blir ännu bättre än vad vi är nu.

Anf. 15 SVEN-ERIK BUCHT (S):

Herr talman! Tillgänglighet är en sak. Funktion är en helt annan sak. Det är det som saknas. Det är som att ha en affär där det inte finns några bröd på hyllorna att köpa. Så fungerar det i dag i stora delar när det gäller de här kommunikationstjänsterna.

Konkurrens – det finns inte Ica, Åhléns och Hemköp och vad de nu heter. Det finns oftast bara en i de här områdena, Telia.

Statsrådet har i ett skriftligt svar också hänvisat till att det är 2,2 miljoner stolpar och att många av dem är i dåligt skick och måste bytas ut. Jag förstår att de måste bytas ut, och jag bejakar också ny teknik. De här stolparna har inte blåst omkull. Det har inte hänt någon olycka. Man monterar ned utan att ersätta med en annan teknik, så människor kommer inte ens i kontakt med sjukvården.

Det här är ett allvarligt problem. Statsrådet hänvisar till den lagstiftningsförändring som det har tagits beslut om i riksdagen. Men med facit i hand kan man se att det inte fungerar. Marknaden löser inte problemet, och politiken vill inte ha hands on. Kanske måste vi förändra vår lagstiftning.

Anf. 16 PATRIK BJÖRCK (S):

Herr talman! Målet är att hela Sverige ska ha tillgång till den mobila tekniken, som statsrådet säger i sitt svar. 99,98 procent har tillgång, säger statsrådet i sitt svar. Sedan säger statsrådet att så många som möjligt ska ha tillgång men att vi inte kommer att klara av att täcka in allt och alla ytor. Då blir den självklara frågan från mig: Är 99,98 procent den nivå där man har nått statsrådets mål?

Det är nämligen här bekymret uppstår. Jag delar statsrådets uppfattning att en definition på när man har nått målet aldrig kommer att vara 100 procent. Vi kommer aldrig att täcka varje skrymsle och vrå i det här landet. Eftersom jag delar statsrådets uppfattning på den punkten är jag oerhört bekymrad om statsrådet lever i villfarelsen att vi har nått 99,98 procents täckning, för då står statsrådet här och säger indirekt: Vi ska inte bygga ut en millimeter till, för det är inte försvarbart.

Verkligheten för oss som befinner oss på landsbygden, som bor och lever och verkar på landsbygden, är att vi inte har täckning.

Det här är alltså inte sant. Det här är glädjekalkyler. Det är glädjesiffror. Det här känner inte folk i min vardag till.

Har man inte täckning i sitt hem så har man inte det. Säger statsrådet att det finns någon karta som visar att den täckningen finns gäller inte den, för det är alltid verkligheten som gäller.

Men min fråga är, med utgångspunkt från resonemanget att vi inte kommer att täcka in alla ytor: Är statsrådet nöjd med dagens situation där man har täckt in 99,98 procent?

Anf. 17 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Herr talman! Vi kan börja med Monica Greens anförande. Man kan konstatera att du lyfter fram frågan om överbelastning. Hur operatörerna väljer att bygga sina nät och hur de gör sin nätplanering är en fråga som inte är vår, politiskt, att avgöra, utan det är en fråga som operatörerna måste ta ansvar för själva. Det som lagen ställer krav på är att operatörerna ska vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att verksamheten uppfyller rimliga krav på driftsäkerhet.

Det är ingen garanti för att det inte kommer att uppstå några driftstörningar, till exempel till följd av extremt stor trafik i ett område, översvämningar, långvariga elbortfall, hög kapacitet i näten eller andra påfrestningar.

Själva karaktären på ett mobilnät är att det alltid har en kapacitetsbegränsning. Därför är det orealistiskt att ställa som krav att nätets funktion aldrig ska få påverkas av extrema påfrestningar.

När det gäller LRF, skogsarbetarna och deras engagemang för att öka yttäckningen i Sverige är jag den första att bejaka det. Det är just därför som regeringen med tillfredsställelse noterar den process som PTS genomförde i mars när man valde att auktionera ut tillstånden i 800-megahertzbandet och förknippa det med ett villkor att bygga ut täckning i delar av landet som i dagsläget över huvud taget inte har täckning. Det kommer att betyda mycket för den skogsarbetare som sitter i sin skogsmaskin och i dagsläget har mycket svårt att ladda ned en karta och nästa arbetsinstruktion eller för den delen att komma i kontakt med någon om något allvarligt händer i skogen.

Sven-Erik Buchts fråga handlade mer om Telia Soneras pågående projekt när det gäller stolplinjerna. Man kan konstatera att det under 2010 har funnits områden där det har varit problem. Det har jag också noterat. Det finns i Överkalix, Ursen och Sörviken.

Under 2011 fick PTS också kännedom om bland annat byar i Strömsunds kommun där abonnenter har kunnat beskriva långa avbrott till följd av problem i mobilnätet. PTS har varit tydlig med att man har följt upp problemen för att se till att Telia Sonera vidtar olika slags åtgärder för att komma till rätta med dessa problem.

Enligt den senaste uppföljningsrapporten som PTS har gjort förefaller teknikskiftet att fungera väl över lag. Men det finns enstaka områden där konsumenter upplever problem med tekniken och avbrott i tjänsten. Det kan vara brus, avbrutna samtal och klipp i samtal. De upplever också problem med den information som de har fått från operatörerna. Det är viktigt att berörda kunder får information i tid. Det är därför viktigt att

PTS säger att man kommer att fortsätta ha en mycket tät uppföljning med Telia Sonera och andra operatörer för att bevaka att de arbetar proaktivt och att de faktiskt löser de problem som uppstår utmed vägen.

Detta är ett mycket stort projekt som uppenbart är svårt att genomföra utan att det uppstår problem. Men det viktiga är att man följer problemen och att man åtgärdar dem när de uppstår.

Patrik Björck säger att jag har sagt att vi inte ska bygga ut alls. Tvärtom säger jag att vi kontinuerligt ska arbeta för att höja kapaciteten i näten och att vi faktiskt ställer krav på marknadens aktörer att successivt bygga ut näten. Det var det som jag redogjorde för i mitt tidigare anförande, nämligen att vi steg för steg år efter år har sett hur näten byggs ut och hur kapaciteten ökar. Målet är ännu inte nått. Vi ska ha tillgång till bredband i världsklass. Vi ska ha bra elektroniska kommunikationer i hela landet. Det är ett mål som vi kommer att behöva jobba vidare med steg för steg.

*Svar på
interpellationer*

Anf. 18 MONICA GREEN (S):

Herr talman! Detta är mitt sista inlägg, men jag tror att vi hade kunnat fortsätta mycket längre eftersom jag märker att vi har lite olika syn på hur det ser ut i Sverige i dag. Anna-Karin Hatt har en helt annan bild än vad vi andra som debatterar här i dag har av många orter ute i glesbygden och på andra ställen där detta inte fungerar. Anna-Karin Hatt säger sig lita på att marknaden klarar detta. Men vi ser verkligheten på ett helt annat sätt, nämligen att det inte fungerar.

Det är klart att man inte kan garantera att nätet ska fungera precis jämt, vilket Anna-Karin Hatt påstod att jag hade sagt här förut. Jag är mycket medveten om att det kan bli överbelastning, åskväder eller en naturkatastrof. Men det kan ändå inte vara försvarbart som det är i dag att människor inte kan lita på nätet. Skogsarbetare vet inte om de kan åka ut i skogen och använda sig av den nya tekniken. Lantarbetare kan inte kontakta anhöriga om det skulle hända någonting. Och äldre människor ute i glesbygden kan inte få kontakt med någon. Man måste kunna lita på att det fungerar.

Vi har tyckt att det var så bra när det gäller mobiltelefoner, bredband och så vidare att vi har redundans i näten och att vi bygger på ett robust sätt så att det finns en annan väg om en lina klipps av någon annanstans. Vi får då inte vara så sårbara att det är ett nålsöga som blir helt avgörande och att halva delen av landet kan klippas av. Vi måste se till att vi har nät som hela tiden täcker upp om det skulle sluta fungera någonstans.

Det är inte tillfredsställande i dag. Sverige ska fortsätta på den inslagna väg som Socialdemokraterna satte upp när vi sade att vi skulle vara den ledande it-nationen. Det har den borgerliga regeringen försökt göra. Men vi ser nu allvarliga brister, och vi ser saker som kan bromsa in investeringar hos marknaden. PTS upptäcker också allvarliga brister ute hos människor. Detta är inte bra, Anna-Karin Hatt.

Anf. 19 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Herr talman! Sverige är ett extremt glesbefolkat land. Det vet alla som har deltagit i denna debatt. Trots att vi i dagsläget har en mobiltäckning som faktiskt ligger nära 100 procent av alla hushåll och arbetsställen vet vi att det finns obebyggda ytor av vårt land som ännu inte är täckta av

några mobilnät. Men vi ser alltså hur näten steg för steg förätas, både i tätorter och på landsbygden, och det är otroligt viktigt att vi fortsätter att arbeta med detta.

Monica Green säger i sitt slutanförande att vi måste kunna lita på att näten fungerar. Det är klart att i en värld där alltmer av vår kommunikation sker i elektronisk form och i mobil form är det otroligt viktigt att vi kan lita på att vi faktiskt har nät som är robusta och säkra. Det är just därför som vi ställer tydliga krav i lagen om elektroniska kommunikationer på att de som använder näten, de operatörer som verkar på den svenska marknaden, har ett ansvar för att se till att robustheten faktiskt fungerar.

Därtill har jag i denna debatt redogjort för ett antal åtgärder som både PTS och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap vidtar för att ytterligare förstärka arbetet.

I den interpellationsdebatt som Monica Green och jag hade i våras om denna fråga lyfte jag också fram att vi har tagit fram en handledning för de kommuner som nu står inför att upphandla sina trygghetslarm för att de ska få hjälp med de tekniskiften som nu sker, så att äldre kan känna sig trygga med att trygghetslarmen fungerar ifall någonting händer hemma i bostaden på kvällen eller natten.

Sverige är helt beroende av att ha bra elektroniska kommunikationer. Det är just därför som regeringen varje dag arbetar med att Sverige ska ha elektroniska kommunikationer i världsklass och att hela Sverige steg för steg ska få tillgång också till bredband i världsklass.

Överläggningen var härmed avslutad.

8 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades

Proposition

2010/11:164 Konsumentombudsmannens medverkan i vissa tvister

Skrivelser

2010/11:148 Riksrevisionens rapport om redovisningen av finans- och sysselsättningspolitiska ramverk i budgetpropositionen för 2011

2010/11:162 Riksrevisionens rapport om skattebefrielse för biodrivmedel

2010/11:163 Insatser för vandrande fisk i sjöar och vattendrag

EU-dokument

KOM(2011)424 Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om den gemensamma fiskeripolitikens internationella dimension

KOM(2011)427 Grönbok om distribution av audiovisuella verk i Europeiska unionen: möjligheter och utmaningar med en digital inre marknad

KOM(2011)522 Förslag till Europaparlamentet och rådets förordning om administrativt samarbete genom informationssystemet för den inre marknaden (IMI-förordningen)

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 25 augusti

2010/11:664 Situationen för kvinnor i Pakistan

av *Amineh Kakabaveh* (V)

till utrikesminister Carl Bildt (M)

den 26 augusti

2010/11:665 Flyganfall mot kurdisk gerilla och civila

av *Amineh Kakabaveh* (V)

till utrikesminister Carl Bildt (M)

den 30 augusti

2010/11:666 Uttagsskatten mot vindkooperativ

av *Jens Holm* (V)

till närings- och energiminister Maud Olofsson (C)

2010/11:667 Åtgärder mot kadmium för att skydda människor och miljö

av *Karin Granbom Ellison* (FP)

till miljöminister Andreas Carlgren (C)

den 31 augusti

2010/11:668 Försäljning av egenproducerade ägg på lokal marknad

av *Tina Ehn* (MP)

till landsbygdsminister Eskil Erlandsson (C)

2010/11:669 Kontroll av djurtransporter

av *Jens Holm* (V)

till landsbygdsminister Eskil Erlandsson (C)

2010/11:670 Hundavelsverksamheten i Sollefteå

av *Eva Sonidsson* (S)

till landsbygdsminister Eskil Erlandsson (C)

2010/11:671 Människohandel i samband med bärplockning

av *Johan Andersson* (S)

till justitieminister Beatrice Ask (M)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll torsdagen den 15 september.

10 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmäldes att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 25 augusti

2010/11:649 Kvinnor med allvarligt självskaðebeteende
av *Carina Adolfsson Elgestam* (S)

till socialminister Göran Hägglund (KD)

2010/11:651 Diplomatsk närvaro i Mellanöstern

av *Roger Haddad* (FP)

till utrikesminister Carl Bildt (M)

2010/11:654 Säkerhet för motorcyklister

av *Helene Petersson* i Stockaryd (S)

till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

den 26 augusti

2010/11:652 Problem med telefon- och datoruppkoppling

av *Sven-Erik Bucht* (S)

till statsrådet Anna-Karin Hatt (C)

den 29 augusti

2010/11:653 Barns rättigheter vid resor

av *Maria Stenberg* (S)

till statsrådet Maria Larsson (KD)

den 30 augusti

2010/11:658 Jämställdhetsstatistik

av *Jennie Nilsson* (S)

till statsrådet Nyamko Sabuni (FP)

den 31 augusti

2010/11:655 Situationen för den fasta telefonin på svensk landsbygd

av *Bodil Ceballos* (MP)

till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

2010/11:656 Statlig subvention av insulinpumpar

av *Eva Olofsson* (V)

till socialminister Göran Hägglund (KD)

2010/11:657 Barnstatistik

av *Jennie Nilsson* (S)

till statsrådet Maria Larsson (KD)

2010/11:661 Trakasserier mot demokratiskt förtroendevalda i Turkiet

av *Yilmaz Kerimo* (S)

till utrikesminister Carl Bildt (M)

den 1 september

Prot. 2010/11:127
1 september

2010/11:659 Intagningskrav till GMU
av *Allan Widman* (FP)
till försvarsminister *Sten Tolgfors* (M)

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll torsdagen den 15 september.

11 § Kammaren åtskildes kl. 14.08.

Förhandlingarna leddes av andre vice talmannen.

Vid protokollet

PER PERSSON

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Justering av protokoll	1
2 § Anmälan om återtagande av plats i riksdagen.....	1
3 § Anmälan om kompletteringsval till miljö- och jordbruksutskottet.....	1
4 § Hänvisning av ärenden till utskott	1
5 § Anmälan om fördröjt svar på interpellation	3
6 § Svar på interpellation 2010/11:443 om regeringens styrning av Svenska kraftnät	3
Anf. 1 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C).....	3
Anf. 2 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S).....	4
Anf. 3 GUNNAR ANDRÉN (FP).....	5
Anf. 4 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C).....	6
Anf. 5 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S).....	7
Anf. 6 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C).....	8
Anf. 7 HELENE PETERSSON i Stockaryd (S).....	9
Anf. 8 Närings- och energiminister MAUD OLOFSSON (C).....	9
7 § Svar på interpellation 2010/11:445 om mobiltäckning i hela landet och sårbarheten	10
Anf. 9 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	10
Anf. 10 MONICA GREEN (S)	12
Anf. 11 SVEN-ERIK BUCHT (S)	13
Anf. 12 PATRIK BJÖRCK (S)	14
Anf. 13 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	15
Anf. 14 MONICA GREEN (S)	16
Anf. 15 SVEN-ERIK BUCHT (S)	17
Anf. 16 PATRIK BJÖRCK (S)	17
Anf. 17 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	18
Anf. 18 MONICA GREEN (S)	19
Anf. 19 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	19
8 § Bordläggning.....	20
9 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	21
10 § Anmälan om skriftliga svar på frågor	22
11 § Kammaren åtskildes kl. 14.08.	23